

بے برکتے دناں دی کتھا

(2015ء مسعود کھدر پوٹش ایوارڈ جیتو)

اعجاز

انہد پبلی کیشنز

بے برکتے دناں دی کتھا — 1

ISBN:111-222-333-444-5'

ناں کتاب: بے برکتے دناں دی کتھا

شاعر: اعجاز

مگھ مورت: آصف رضا

دوجی چھاپ: 2017ء

چھاپن ہار: انہد پبلی کیشنز

مئل: 200

ورتاویں

پنجابی مرکز سچیت کتاب گھر ہیلو بنگس

129- حمزہ ٹاؤن 11 شرف مینشن، چوک سر نزد چیمہ ہسپتال، نڑوالا

19 واں کلومیٹر، فیروز پور، گنگارام ہسپتال، لاہور چوک، فیصل آباد

لاہور

بے برکتے دناں دی کتھا — 2

جمیل احمد پال دے ناں

بے برکتے دناں دی کتھا — 3

بے برکتی ساڈی انج دی دنیا دا Metaphor اے، ایہہ مُٹھی وچ ریت اے، مُٹھی
کھولوتے کر جاندی اے، بن وٹیاں دی تکرری اے۔ بے برکتی کیہ اے.....؟ جدوں سبھ کجھ
ہوندیاں ساروی کوئی شے آپنی نہ لگے، پوری نہ پوے انج ایہہ alienation وی بن
جاندی اے۔ وچار، کلا، روزی روٹی سبھ بے برکت لگن، ویڑھے اندر گھاء دی تھاں وہم اُگدا
ہووے۔ تسیں بناندے کجھ ہو..... شکل ہو راجی کجھ بن جاندی اے۔ اعجاز دی شاعری وچ
پُرانی وسوں دی مڈی ہوئی اتے نویں حیاتی دی بے برکت کتھا دا پرتو نظر آوند اے تے
ایہنوں دکھالئی اوہ aggressive ہو جاند اے۔ ایس عمل نال نظم دی کولتا نوں دھکا وی
لگدا اے۔ چپ دے صندوق چوں رات نوں کڈھن دا جتن، دن تے رات دا paradox
ودھیا اے۔

اوہنوں دن نہیں چُجدا، ایہدا شور مارو اے، رات دی پیلی وچ چن گھر دا نہیں، دن
دے گمے وچ پھل نہیں کھردے، غصے نال اوہدی آواز اُچی ہو جاندی اے۔ منافقت، بے
غیرتی تے کمینگی جیہی لفظالی آوندی اے۔

بے برکتے دناں دی کتھا — 4

خبرے اوہ اجوکی ذہنیت نوں سمجھان لئی ایہدی معنوی صورت بدلن دی کوشش وی کردا
اے۔ جیویں ”ع“ تے ”غ“ دی تشریح۔ اوہدی اک نظم ”چپ“ دا کریکٹر سینے مڑھیاں
پُرانیاں یاداں دا اک ورقہ اے haunting تے tragic.....۔ اتھے اوہدا غصہ ٹھنڈا ہو
کے موہ وچ بدل جاندا اے۔

بندہ رونا چاہوے تے رو نہ سکے (کہ ویڑھا اوہنوں وکھ رہیا اے)۔ اوہدی کوتا
اوہنوں ماواں ورگانگھ وی دیندی اے۔

میرے حصے دا بن دا سردا ، مینوں وی کوئی ور دیویں
میرے سکھ دا خالی چھناں ، ہاسیاں دے نال بھر دیویں
سکھ دا چھناں خالی کیوں اے؟ ایہہ تے بخشی تے انندناں بھریا ہونا چاہیدا اے۔ شاعر
آپنے سکھ دے چھنے نوں مترتا تے اک دو جے دی مانتا دے ہاسے نال بھرنا چاہندا اے تاں
جے سکھ نہ رہوے۔

سدھراں والے پھلاں وچوں ، اڈ گئی جیویں باس
ساڈے ہتھوں ڈگ کے ٹٹ گئی ، ہور نویں اک آس
آس اے کہ اوہدی شاعری دے پھل دن رات مہکدے رہن گے۔

— مظہر ترمذی

لہور۔ جون، 2015ء

بے برکتے دناں دی کتھا — 5

پہلا حصہ

بے برکتے دنیاں دی کتھا

بے برکتے دنیاں دی کتھا — 6

منظر

(کر بلا والیاں دے ناں)

پیراں وچ سن بیڑیاں
ہتھاں وچ ہتھکڑیاں سن
جو بیمار نے کیتیاں
منزلاں اوکھیاں بڑیاں سن
تنگ جیہی اک رسی اندر
دو گل بدھے ہوئے سن
وکیہ کے ایہہ دردیلا منظر
نبیاں اتے رسولان دے
پڑے کھلے ہوئے سن
جگ نوں سرجن والے دے وی
اتھرو ڈلھے ہوئے سن

.....

بے برکتے دناں دی کتھا— 7

وانی

سُوہے سُوہے بُلہاں وِچوں
لال گُلابی چُمن کر کے
رُتاں دا دِل ٹھگدے نیں

گندی جیہے ہتھاں اُپر
چٹے جیہے دستاں پا کے
ویلا ہتھ ہلاوندا اے

کالے رنگ دے والاں وِچ
کالے رنگ دا پُھل سجا کے

بے برکتے دناں دی کتھا — 8

چندو مینوں تکی اے

سونے رگی ریتا اُتے
تیرے ناں دے پھل بنا کے
میں لہراں نوں رونا واں

.....

بے برکتے دناں دی کتھا— 9

سوال

لنگھی رُت دے والاں وچوں
لبھن کیہ کجھ پوراں؟

گئے دناں دی گتھلی وچوں
ہتھ کیہ ساڈے آیا؟

ساڈے مغزیاں تائیں چڑھ گئی
کیہڑے پھٹ دی وِس؟

ساڈے کنیں پے گئی کیویں
پُھل کھرن دی واج؟

بے برکتے دناں دی کتھا— 10

اک دو جے نوں تکلنوں پہلاں
کیہ تکیا نہ جاوے؟

اک دو جے نوں چُمنوں پہلاں
کیوں چھڑ دی اے کمبئی؟

.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 11

جے وس چلے

وڈے ویر دی عینک لا کے
شیشا مڑ مڑ ویکھاں

مڑ کے کوئی دُلا جہاں
دھرتی نال ویاہواں

کھیسپوں کڈھ رُمال ریشمی
مڑھکا پُونجھاں سورج دا

.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 12

عشق

دُھپ دے تے شہر وِچ
کس جگنو دا حوصلہ
گھر دارستہ بھل گیا

لنگھدے دینہہ دی دُھوڑ نے
اکھیں دُھوڑاں دُھوڑیاں
کیہا جھکھڑ جھل گیا؟

اکو راز ای کول سی
اوسے راز دا بھیت وی
ہولی ہولی کھل گیا

پت جھڑ آؤندا ویکھ کے

بے برکتے دناں دی کتھا — 13

واواں چیکاں ماریاں
ٹہنی ہتھوں پھل گیا

راتاں دے سر چڑھ کے
سرگھی والے ڈول چوں
لال سویرا ڈلھ گیا

.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 14

(1)

کتا چر ہويا کوئی وہم بنیرے نہیں آیا؟
کوئی یاد ویرھے وچ نہیں کھیڈی
کوئی یار پروہنا نہیں آیا.....

کتا چر ہويا کوئی ڈر چھتاں تے نہیں لتھیا؟
کوئی برب گلی وچ نہیں پھٹیا
کوئی لاش گھراں نوں نہیں آئی.....

کتا چر ہويا کوئی چر ہڈاں وچ نہیں اتری؟
کوئی چیک بکھاں چوں نہیں نکلی

بے برکتے دنوں دی کتھا — 15

کوئی مارو تھل ول نہیں آیا.....

.....

بے برکتے دنوں دی کتھا — 16

(۲)

دو منٹاں دی گل اے
ہُنے وہم بنیرے لتھے گا!
ہُنے یاد ویڑھے وچ کھیڈے گی
ہُنے یار پروہنے آونے نیں.....

دو منٹاں دی گل اے
ہُنے ڈر چھتاں تے لتھے گا!
ہُنے بمب گلی وچ پھٹے گا
ہُنے لاش گھراں نوں آوے گی.....

بے برکتے دناں دی کتھا— 17

دو منڈاں دی گل اے
ہُنے پڑ ہڈاں وچ اُترے گی!
ہُنے چیک بُھاں چوں نکلے گی
ہُنے مارو تھل ول آون گے.....

.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 18

پتاپنا

(1)

سدھراں والے پھلاں وچوں
اُڈگئی جویں باس
ساڈے ہتھوں ڈگ کے ٹٹ گئی
ہور نویں اک آس

ساڈی چپ دے سر چٹھ کے تے
انج دے بدل گے
ساڈے دن دے سر وچ قسے
روز اک روڑا وچے

.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 19

(۲)

نہ میں دن دا بُوہا ڈھویا
نہ میں رات وچھائی
نہ میں دُھپ دا متھا چُھیا!
نہ میں اکھ رُشائی
فر کیوں میری جھولی ڈُگی
بلدی اگ پرائی
فر کیوں پڑ پرائی مینوں
جھونگھے دے وچ آئی
فر کیوں چان گل لگ میرے
ڈھاواں مار کے رویا

بے برکتے دنوں دی کتھا — 20

فر کیوں میرے اندر چُپ دا
یُوٹا اُگ کھلویا

بے برکتے دناں دی کتھا — 21

بے برکتے دِناں دی کتھا

روز کوئی شاہ کالا بدل
لہندے ولوں آوے
روز اساڈا سکا بالن
گلیاں کر کے جاوے
روز راتاں نوں بجن دے لئی
اک اک جگنو سانجھے
روز رُمالے ساڈے وانگر
کیہڑا اتھرو سانجھے

بے برکتے دِناں دی کتھا — 22

روز اساڈا درد ای سانوں
چوونا متھے لگے
روز سوختے اٹھدیاں ساڈے
رونا متھے لگے
روز کاغذ دے دکھ وچ روون
پٹھیاں سدھیاں لیکاں
روز نویں آواز بناواں
جوڑ جوڑ کے چیکاں

بے برکتے دناں دی کتھا — 23

پھمن سنگھ دی ویل

کیوں نہ مرے کسے دا
گرتا پچھوں بنھیے
لکن میٹی کھیڈیے
تھماں اوہلے لئیے
جھاکا دے ملنگ نوں
آفر دیوے چلیے
وانھاں دے وچ نیسے
رڈھاں گھڈاں پوریے
ننگے پیریں نچے
شکر دُپہراں مدھیے

بے برکتے دناں دی کتھا — 24

ڈھانیاں دے وچ بہہ کے
ڈھولے ماہیے گاویئے
کندھان کوٹھے ٹپے
بہیاں تے جا نھاویئے

چڑیاں طوطے پھڑیئے
کھکھراں نوں جا چھیڑیئے
پٹاں تے ہتھ مار کے
کوڈی کوڈی کھیڈیئے
ایدھر اودھر دیکھ کے
چوری پٹھے وڈھیے
کیوں نہ پھمن سنگھ دے
سیکل چوں واء کڈھیے

چڑھدی گڈی دیکھیے
ہس کے گاہٹی سٹیے

بے برکتے دنوں دی کتھا — 25

نعرے گوکاں ماریے
بجیں پیے لیٹے
ویلہ ملے تے قسے
چنے دے پھل چنے
رُتاں کیہ نیں کہندیاں
واء دے مُونہوں سُنیے
عشتے دے سر چڑھ کے
چن نواں کوئی چاڑھیے
لے کے چھٹاں دُدھ دیاں
سے دے مُونہ تے ماریے

کھوہ دے کنڈھے بہہ کے
گدڑاں وانگوں کویے
بُھیں لاکے ونجھلی
سُر نواں کوئی پُھوکیے
اگ ہنجواں دی بالیے

بے برکتے دناں دی کتھا — 26

تے فر بہ کے سیکھے
اندر کیہ اے ہو رہیا
جھپٹیاں راہیں ویکھیے

بے برکتے دنناں دی کتھا — 27

ادھی رات سیالے دی

ہتھاں وچ اے بوٹھا ، کسے پُھل دے پُت بھرا دا
پیراں وچ نیں بیڑیاں ، ٹاویں ٹاویں گھاء جہیاں
اکھیاں وچ اُنیندرے جیوں سمندری جھگ دے
سرتے پنڈ اے جگ دی ، بو سکے ٹگر والڑی

بوہے اگے پیٹھیاں ، راہواں تِلکن بھریاں
راہواں وچ نیں کھنڈیاں ، شکلاں سونے رنگیاں
ہر ویڑھے وچ پیٹھیاں ، ماواں لوڑاں پٹیاں
جیوں اندریں بیٹھے دکھ نیں ، تے ادھی رات سیالے دی

بے برکتے دناں دی کتھا — 28

پورے پنجاب لئی ادھی نظم

لگروں جھڑ بھوئیں تے ڈگے
رتے پھل گلاب دے

چانگراں مار کے رُنے ڈڈو
سُوکے ماری گاب دے

لہو دے اندر رنگے کہینے
ساوے حرف کتاب دے؟

بے برکتے دناں دی کتھا — 29

سنبج آنے ٹڈ کھڑوتا
چالے وکپھ جناب دے

بے برکتے دنال دی کتھا — 30

(عرفان ملک کہتے)

آپنے پنڈ دے دُکھ دی
دُھپ اچے میں سیکھی نہیں
کون سی ایہدی جان دا ویری
کہیدے ہتھوں مویا اے؟

شاماں وانگوں ساڈے ویرٹھے
اک ہور کڑی وی آوے گی
جینے زخمی پوراں دے نال
رُتاں دے مُونہہ سیتے نیں

بے برکتے دناں دی کتھا — 31

کیہڑے قہر نے ایہنوں ڈنگیا
قیدی کیہڑے پیر دی اے؟
وکیھو ساڈی بھکھی اکھ ہُن
کتھے جا کے ٹھہر دی اے

بے برکتے دناں دی کتھا — 32

کمیاں دا ڈھولا

(رفاقت ممتاز کیتے)

دن چڑھدے نوں ہریاں ہونیاں
راتاں ساڈے منجے ستیاں

اساں فجر اں دی گوڈی کیتی
بتیاں تے رات اُگ پئی

اساں بھار سراں دا پایا
سولیاں دے مُونہہ مڑ گئے

بے برکتے دناں دی کتھا — 33

ٹالھی وڈھدا ”لالو“ رویا
پینڈوواں دی سانجھ مک گئی

جا آلھنے سپاں دی رڈھ پائے
نیں حوصلے چڑیاں دے

بے برکتے دناں دی کتھا — 34

تتلی رگی اک نظم

دو نین نشیلے ماہی وے
جیوں چن دے پلے چانی
تے راتاں ہتھ ہنیرا
جیوں کوئی تتلی پھل دے اُتے
لا بہندی اے ڈیرا
جیوں رُت دے وچھڑن ویلے
رووئے چار چھیرا
جیوں کسے برہن نوں اڑیا
وڈھ وڈھ کھاوے ویڑھا

بے برکتے دناں دی کتھا — 35

دو نین نیشیلے ماہی وے
جیوں پُرانے محل دے اندر
جگنو پاوے پھیرا
جیوں شاعر دے پت پت رڑکے
نویں گیت دا چہرہ
جیوں دھرتی دے سینے وچوں
پھٹے لال سویرا

دو نین نیشیلے ماہی وے
جیوں شمع دی لاٹ دے اُتے
چان پاوے پھیرا
آپے آپنی مرگ دے اُتے
نچ نچ گاوے سہرا
جیوں کسے دی چُپ نہ ٹُٹے
لاوے زور ہتھیرا

بے برکتے دناں دی کتھا — 36

جیوں کسے دے آون توں پہلاں
بولے آپ بنیرا
دو نین نیشیلے ماہی وے
دل لٹ کے لے گئے میرا

دو نین نیشیلے ماہی وے
جیوں چن دے پلے چاننی

بے برکتے دناں دی کتھا — 37

ملن دی ریشمی رتے

ملن دی ریشمی رتے
کسے نوں ہوش نہیں رہندا
مزا وی تاں ای آوندا اے
جے ہانی ہان دا ہووئے

نہ مٹی اڈدی اسراں
نہ ہے جگ دی سُن دی
نہ پچھدی سکھیاں کولوں
گلی چوں کون لنگھیا اے

بے برکتے دناں دی کتھا — 38

جے توں نظریں نہ آویں تے
دے نوں ڈول پیندی اے
جے تیرے کول ہوواں تے
اکھیں نوں چک نہیں ہوندا

وے تینوں واسطہ اڑیا
ملن دی ریشمی رتے
میں تیرے ہتھ جوڑیندی ہاں
وے میتھوں دُور نہ جاویں

بے برکتے دناں دی کتھا — 39

دل مئے تے.....

نازک نازک انگلاں دے نال
کوئی خاب سرہانے کڈھ لویں
ورھدے مینہہ دیاں چھٹاں لے کے
آپنا مکھڑا رنگ لویں
واء وچ اڈدا کوئی اک بوسہ
اکھاں دے نال چُچ لویں
ٹُڈرا ہويا تارا تک کے
بے شک مینوں منگ لویں

بے برکتے دناں دی کتھا — 40

میرے حصے دا بن سردا
مینوں وی کوئی ور دیویں
میرے سکھ دا خالی چھناں
ہاسیاں دے نال بھر دیویں

بے برکتے دناں دی کتھا — 41

انج آوندی اے تیری یاد

جیوں سفید برف دے بُھیں
ٹھنڈ دی کھڑدی چُچی

جیوں پہاڑاں دے وچ کنبے
جانو جیہی اک واج

جیوں پُھلاں دے مکھڑے اُپر
تتلی چھڈ جائے رنگ

بے برکتے دناں دی کتھا — 42

جیوں واء دے ہتھیں چڑھ جائے
سیاں دی خشیو

جیوں بنیرے کالے کر کے
اڈ جانے نیں کاں

بے برکتے دناں دی کتھا — 43

وعدہ

فیر محبتاں مُڈھ بنھیا ایں
فیر چنانہہ ترن دا
فیر دوواں نے وعدہ کیتا
اکٹھیاں جین مرن دا

بے برکتے دناں دی کتھا — 44

ہائیکو

وعدہ کر کے جے آونا نہیں سی
بال دے ہتھ جواب گھل دیندوں
ناس ہونی اڈیک تے مگدی

بے برکتے دنوں دی کتھا — 45

زندگی لئی اک گیت

اے تے تُوں ساڈا کوئی
رنگ وی نہیں دیکھیا
ویلے وانگ ساڈا تُوں تے
ننگ وی نہیں دیکھیا
تخت ہزارہ ساڈا
جھنگ وی نہیں دیکھیا

بے برکتے دناں دی کتھا — 46

اے تے تُوں حالے تائیں
پہڑ کوئی جری نہیں
اکھیاں دا کھارا پانی
لگدا اے تری نہیں
ساڈے وانگ اے کوئی
جنڈی توں ہری نہیں

اے تے توں سدھراں دا
گل وی نہیں گھٹیا
ساڈے وانگ خطاں نوں توں
پاڑ کے نہیں سٹیا
لگدا اے دل تیرا
کسے توں نہیں ٹٹیا

اے تے توں حالے کوئی
کھیکھنا نہیں کھیکھیا

بے برکتے دنوں دی کتھا — 47

ساڈے وانگ ہجران دا
سیکا نہیوں سیکیا
اجے تے توں رونیاں دا
مُونہہ وی نہیں ویکھیا

بے برکتے دناں دی کتھا — 48

دو جا حصہ

دو دُونی چار

(پہلے پیار دے ناں)

بے برکتے دناں دی کتھا — 49

دوہا

سوہنی صورت یار دی
اکھ اگم دا راہ
کرلے دیدہ خوریاں
لاہ لے اپنے چاء

بے برکتے دناں دی کتھا — 50

(1)

مرد:

پلاں چھناں لئی بہہ نی سلپیے
میرے بُھّاں خبرے تینوں
کیہ کہنا ایں؟

کجھ گھڑیاں لئی رُک نی جنڈے
میرے ہتھاں خبرے تینوں
کیوں چُھو ہنا ایں؟

اج دے دن لئی ہس نی عقلے
میریاں اکھاں خبرے تینوں
کیوں چُھناں ایں؟

بے برکتے دناں دی کتھا — 51

عورت:

پلاں چھناں وچ دس وے مترا
میرے سروں پیار دی چٹری
کاہتوں اڈ اڈ جاوے؟

کجھ گھڑیاں وچ بچھ وے بچنا!
میرے پیر ہوا وچ کاہتوں
تیرے ول ای اٹھدے نیں؟

اج دے دن لئی تک وے مکھناں!
میری اکھ وچ ہاسیاں دے سنگ
رونے کاہتوں بیٹھے نیں؟

دوویں رل کے:

چھند پراگے آئیے جاییے
چھند پراگے ٹالھی

بے برکتے دناں دی کتھا — 52

راتاں لمیاں نیں
نہیں جانی اکھ چوں لالی
راتاں لمیاں نیں

بے برکتے دناں دی کتھا — 53

(۲)

توں جاویں تے جان بہاراں
خاک اساڈی اڈے
مینہہ کنی وچ دُھج دُھج جاییں
جیوں بالن دے مڈھے

توں جاویں تے سکھ وی سارے
گئے گواتے لگن
کھسماں کھانی ساڈی پُپ نوں
ہور مواتے لگن

بے برکتے دناں دی کتھا — 54

توں جاویں تے نیند گڑی وی
رُس جاندی اے مرنی
جگراتے دی چٹی راتیں
اٹھ اٹھ پیندی بھرنی

توں جاویں تے خبرے کبھڑا
لکھاں نوں اگ لاوے
ہسناں تے اک پاسے ساتھوں
رویا وی نہ جاوے

توں جاویں تے ککھ گلیاں دے
طعنے دیون مینوں
تینوں تتی واء نہ لگے
ہور کیہ آکھاں تینوں

بے برکتے دناں دی کتھا — 55

(۳)

ہتھاں بچ پھڑ کے نوٹو کسے دی
اکھاں بچ جگنو سجا لینے
نویں پُرانے درد سارے
بتیاں بچھا کے جگا لینے

نئی جیہی گل تے لڑ رُس کے
کمرے دی گُنڈی مار لینی
دن نوں گلیاں دے ککھ مدھنے
رات رو رو گزار لینی

بے برکتے دناں دی کتھا — 56

کسے دے چاء لئی لباں نوں سی کے
سُولاں تے ساہواں دھریکدے رہنا
جیہناں نہیں مڑ کے آونا کدے
اوہناں نوں مڑ مڑ اڈیکدے رہنا

ایہہ وی اعجاز اے عشق دا ای
جو وی کرنا سرعام کرنا
پہلوں یار دا مکھ تکنا
فیر رب نوں سلام کرنا

بے برکتے دناں دی کتھا — 57

(۴)

اکھیاں وچ کھوہ گڑھ دا
جدوں تیری یاد آوے
اک وکھرا پھل کھڑدا

وینی وچ ونگ ماہیا
نظراں نے گل کیتی
میری لبہ گئی سنگ ماہیا

سڑکے تے روڑ پیا
اجھک جا! پک لین دے
کچے بیر نہ توڑ پیا

بے برکتے دناں دی کتھا — 58

ماہیے دا مَکھڑا اے
دھرتی دے ہونٹھاں تے
امبراں دا دُکھڑا اے

نہیں لوڑ بہاراں دی
سیاں دی رنگن تے
دُھپ کھیڈے پیاراں دی

چتر دے رنگ اڑیا
تیرا میرا میل بہناں
ویلے دی منگ اڑیا

موڈھے تے لوئی اے
اکھ تیرے ہجر اندر
چناں بگ بگ روئی اے

بے برکتے دناں دی کتھا — 59

(۵)

سُن! سُن سُن سُن
شاماں والی سَنج نون تے
فجراں دے ساز نون
راتاں دیاں پُچاں نون تے
دِناں دی آواز نون
سُن! سُن سُن سُن

تک! تک تک تک
سونے رگی دُھپ نون تے
سمیاں دی ٹور نون
مورنی دے دُکھ وچ

بے برکتے دِناں دی کتھا— 60

روندے ہوئے مور نوں
تک! تک تک

رو! رو رو
رت وچ رتے ہوئے
رتے چپے گلاب نوں
ہنوکیاں چ بھجی ہوئی
انگور دی شراب نوں
رو! رو رو

بُجھ! بُجھ بُجھ بُجھ
گل لگ رکھاں دے کیوں
روندیاں جوانیاں؟
جوانیاں ناں بُجھیاں نہیں
کیہڑیاں کہانیاں؟
بُجھ! بُجھ بُجھ بُجھ

بے برکتے دنوں دی کتھا — 61

من! من من من
ورھیاں دی ہوند نوں تے
صدیاں دی چپ نوں
آپنے وجود نوں تے
کھڑی ہوئی دھپ نوں
من! من من من

(۶)

میری رنگاں بھری پھلکاری
وے میں چاواں نال شنگاری
سوہنیا تیرے کر کے

بے برکتے دناں دی کتھا— 62

میرے کسے وی کم نہ آون
ونگاں دے ایہہ ٹوٹے
یاں پیار میں کڈھن بیٹھاں
زخمی کرلاں پوٹے
وے میں جاواں صدقے واری
سوہنیا تیرے کرکے

ککھ رہوئے نہ جنڈے تیرا
توں کیہ ساک سپہڑے
لیکھاں کسر نہ چھڈی اتوں
آ بہوڑے نیں کھیڑے
میری رہ گئی آس کنواری
سوہنیا تیرے کرکے

ویلے مینوں زخمی کیتا
ٹپساں جھولی پائیاں

بے برکتے دناں دی کتھا— 63

انج دی راہ اڈیکن بیٹھی
اکھاں دُکھنے آئیاں
دُکھاں واواہ چوگ کھلاری
سوہنیا تیرے کر کے

بے برکتے دناں دی کتھا — 64

(۷)

تیرے دُکھ نوں کیہ سینے لایا
پانیاں بچ نین رُڑھ گئے
تیری یاد دا یاں ریلا آیا
پانیاں بچ نین رُڑھ گئے

تُوں تے سانوں بھل گئیوں
جا کے پردیس وے
نہ ای لکھی چٹھی
نہ گھلایا سندیس وے
تینوں رتا وی خیال نہ آیا
پانیاں بچ نین رُڑھ گئے

بے برکتے دناں دی کتھا — 65

راتاں دے آکھے لگ
یاداں نوں پکار کے
چاننی دے سر اُتوں
تاریاں نوں وار کے
تیرے عشق دا صدقا لاہیا
پانیاں بچ نین رڑھ گئے

ایویں تے نہیں ڈھولنا
ہنجو میرے ڈلھ دے
تینوں تے کیتے ہوئے
وعدے سارے بھل گئے
کیہڑے موڑ اُتے کیتا ای پرایا
پانیاں بچ نین رڑھ گئے

بے برکتے دناں دی کتھا— 66

(۸)

ساری ساری رات رہندے نین ہنجو کیر دے
چڑھنے نے تارے کدوں سکھاں دی سویر دے

سارا دن ہنجواں نوں پی پی گزارنا
دل دیاں زخماں نوں سی سی گزارنا
سی سی گزارنا
راتیں غم رہن ٹانگے دل دے اُدھیڑ دے
چڑھنے نے تارے کدوں سکھاں دی سویر دے

بے برکتے دناں دی کتھا — 67

گُھل گئیاں میرے تے حقیقتاں ایہہ ساریاں
سجناں نے کرلئیاں دولتاں پیاریاں
دولتاں پیاریاں
میرے ناں جے پیار ہندا مکھ کاہنوں پھیر دے
چڑھنے نے تارے کدوں سکھاں دی سویر دے

بُھلنا نہیں اوہ بھاویں بھل جاں جہان نوں
اوسے دا تے ناں اِکو یاد اے زبان نوں
یاد اے زبان نوں
ایسے لئی تے لوکیں اوہدا، ناں لے لے چھیڑ دے
چڑھنے نے تارے کدوں سکھاں دی سویر دے

(۹)

آوندے جاندے ساہ میرے جیویں رُک گئے نیں
آساں والے بوٹے سارے مُڈھوں سُک گئے نیں

لنگھدیاں رُتاں مینوں دین اُلاہنیاں
دُب دُب جان چٹاں اکھیاں نمائیاں
عمران دے ہانی ساڈے کتھے لُک گئے نیں
آساں والے بوٹے سارے مُڈھوں سُک گئے نیں

بے برکتے دناں دی کتھا — 69

اکھاں وچ ہنجواں دی دُھپ کھڑی ہوئی اے
ہجراں دے بُلھاں اُتے چُپ کھڑی ہوئی اے
پتھراں جیسے لوکاں دے وی سیس جُھک گئے نیں
آساں والے بُوٹے سارے مُڈھوں سُک گئے نیں

ایویں تے نہیں بگ بگ اکھاں چتاں روئی اے
ساڈے اُتے ہسوکیاں دی چھت تنی ہوئی اے
سمیاں دے ہتھاں وچ کل ٹُھک گئے نیں
آساں والے بُوٹے سارے مُڈھوں سُک گئے نیں

(۱۰)

بے برکتے دناں دی کتھا — 70

تینوں کیہ میں موڑا دیواں پیاریا نشانی دا
سرا مینوں کوئی وی تے لہے نہ کہانی دا

ہولی ہولی ہنجواں دی اگ مچ پی اے
پہڑ جدائیاں والی ہڈیں رنج گئی اے
عشتے دے باجھوں دس فیدہ کیہ جوانی دا

جد وی میں ویکھاں تیرا گورا چٹا مکھ وے
اکھیاں دی لہہ جاوے صدیاں دی بھکھ وے
تیرا میرا سنگ جیویں راجے نال رانی دا

ہر ویلے روح جیویں لیکھاں نوں اے گھوردی
گھور کے تے رہوئے فر وچو وچ جھور دی
چکھ دی اے لُون فر اکھیاں دے پانی دا

بے برکتے دناں دی کتھا — 71

(۱۱)

سُکے پُھلاں وانگ کتابیں ہوگئی قید ہوا
وے ہوگئی قید ہوا
شوہ دی مست استی دے وچ پینڈے سبھ فنا
وے پینڈے سبھ فنا

تیرا چیرا رنگ بسنتی میری چٹی رتی
ادھی راتیں چرخہ ڈھاواں بال کے دل دی بتی
روز ای امبر دھرتی گبھے لمکی رہے دُعا
وے لمکی رہے دُعا

بے برکتے دناں دی کتھا — 72

ویڑھے دے وچ گڈ چنبیلی کندھ تے ویل چڑھائی
جھڑ گئے پھل بھروسے والے آس میری کملائی
میرے کسے وی کم نہ آئے جوڑ کے رکھے ساہ
وے جوڑ کے رکھے ساہ

پوراں دے گل لگ لگ قسے روندے رہ گئے چھلے
سجناں تیرے لائے ہوئے لانبو جان نہ جھلے
امبراں توڑی سکھ میرے دی اڈ دی پھرے سواہ
وے اڈ دی پھرے سواہ

(۱۲)

تاریا وے تاریا
سانوں ساڈے بچناں دے
وچھوڑیاں نے ماریا
تاریا وے تاریا

اک سماں سی چپ رہ کے وی کینیاں گلاں کر جان دے سماں
اک سماں ایں سبھ کچھ کہہ کے کچھ وی کہہ نہیں ہندا
ہجر سیاپا سہہ نہیں ہندا
ڈھول ماہی ڈھول وے
کدی تے توں ساڈے نال
ہس بول وے
تاریا وے تاریا

بے برکتے دنوں دی کتھا — 74

اک سماں سی جیہدی خاطر دُوروں چل کے آوندے سماں
اک سماں این اپنے گھر دا راہ وی بھلی بیٹھے آں

قسے دُلھی بیٹھے آں

ہیریا وے ہیریا

تیرے باجھوں موہ تیرے

دل ساڈا چیریا

تاریا وے تاریا

اک سماں سی لڑ بھڑ کے وی اک مک ہو کے رہندے سماں
اک سماں این اک مک ہو کے پرے پریرے بہندے آں

دُکھڑے سہندے رہندے آں

مکھناں وے مکھناں

تینوں اساں ہر حیلے

ہر ویلے یاد رکھنا

تاریا وے تاریا

بے برکتے دنوں دی کتھا — 75

(۱۳)

ہے موہرا پھک لیا اوہنے
تے زہراں پی لئیاں میں وی
جے سی اوہنے وی نہیں کیتی
ایہہ بلھیاں سی لئیاں میں وی

اجے تتلی نے ٹہنی تے
گھڑی پل ہور بہنا سی
اجے رسماں دے ہتھوں توں
رنگ پیڑاں دا لہنا سی

بے برکتے دناں دی کتھا — 76

اے واواں نے پھلاں دے
کئی ہاے چرانے سن
اے باگاں بچ پینگھاں نے
ودھیرے ظلم ڈھانے سن

اے نینداں دے ہتھاں تے
لوا اک خاب کھڑنا سی
انھیرے نال جگنو نے
خورے کد تیک بھڑنا سی

اے میں فجر ویلے دی
فجر دی بانگ بننا سی
اے دریا دے سر چڑھ کے
اے میں کانگ بننا سی

ہے موہرا پھک لیا اوہنے

بے برکتے دناں دی کتھا— 77

تے زہراں پی لئیاں میں وی
جے سی اوہنے وی نہیں کیتی
ایہہ بلھیاں سی لئیاں میں وی

بے برکتے دناں دی کتھا — 78

ٹپے

ڈورے ڈورے ڈورے
ساری رات لکھدی رہی
مڑ سکھنے قاصد ٹورے

گانی گانی گانی
ویڑھیاں دے ہڈ رووندے
جس دن دے نکھڑ گئے جانی

واری واری واری
رہ جدوں گن آکھیا
گھل گئی دے دی باری

بے برکتے دناں دی کتھا— 79

جھڑیاں جھڑیاں جھڑیاں
ہتھاں وچ دل پھڑ کے
اکھاں رہیاں ٹیشنیں کھڑیاں

وائے وائے وائے
کاواں دی اکھ لگ گئی
جدوں شہروں پروہنے آئے

ڈیرے ڈیرے ڈیرے
ڈولی چاڑھ ہواواں نوں
رکھاں بک بک اتھرو کیرے

پائی پائی پائی
کمرے دی اکھ کھل گئی
گنڈی ہونیاں نے یاں کھڑکائی

بے برکتے دنوں دی کتھا — 80

جوڑی جوڑی جوڑی
عمران بیت گنیاں
اوس اے وی چپ نہ توڑی

پھیرا پھیرا پھیرا
پولے پولے کڑیے
کچھ لٹھ کے ڈگے نہ تیرا

فیتا فیتا فیتا
وچھوڑے والی کندھ ٹپ کے
اساں جام وصل دا پیتا

بھورے بھورے بھورے
ست رنگی پینگھ ورگے
تیرے نیناں دے شرابی ڈورے

بے برکتے دنان دی کتھا — 81

تیجا حصہ

دھرتی بیٹھ سمائے کے

میں

میں جتی وار دھرتی تے
میں جتی وار آیا واں
تیری بخشیش دے مُونہ تے
میں اوئی وار تھکیا اے
میں اچے راٹھ دا سجن
میں فتیانے دا بانہہ بیلی
میں ہاں پنجاب دا پتر
میںوں گڑھتی اے لدھی دی

بے برکتے دنوں دی کتھا — 82

پنجاب

گئے ویلے دی سونہہ ایں تینوں
نھیرے وچ نہ رکھیں
مڑ کے لہو دی لوڑ پوے جے
سانوں آکے دسیں
نھیرے وچ نہ رکھیں

بے برکتے دناں دی کتھا — 83

وٹڈ

(گلیت سنگھ جنوم لئی-1)

قانون! قانونی طور تے انھا نہیں ہوندا
قانونی صلاح کار ایس وچ بھائی مار دے نیس
”میںوں سوئی ایس لئی پسند اے
کہ ایہہ شیواں نوں جوڑن اتے سیون دے کم آوندی اے
جد کہ قینچی کٹن دے.....“

بازاں، کبوتر اں دے حق وچ
کوئی قرار داد منظور نہیں کرنی
گتے بھونکنوں نہیں رہ سکدے
کر لے ڈوئیاں نہ کھان تے ہو رکیہ کھاون؟

کار وچ بھر دی قلو پطرہ نوں جیہڑے کباب پسند نیس

بے برکتے دناں دی کتھا — 84

اوہناں لئی قربانی دے گوشت دی خشبو حرام ایں
میری کشتی وچ بس اوہ ای لوک بہہ سکدے نیں
جیہناں کمینگی دی کدے کوئی حد پار نہیں کییتی

’بلونت کورنوں ’صغریٰ‘ چیتے نہیں آئی!!!
’کراڑ خاں‘ اج وی کالے ننگل *
تے گرداس پور دیاں گلگیاں یاد کر کے روند اے

قانون! قانونی طور تے انھا نہیں ہوندا
قانونی صلاح کار ایس وچ ڈنڈی مار دے نیں

*شاعر دے پُرکھاں دی جمن بھوں

بے برکتے دنوں دی کتھا — 85

جدوں پہاڑاں تے برف نہیں جمدی

جدوں پہاڑاں تے برف نہیں جمدی
جدوں یقین دی ٹہن تے کوئی پھل نہیں کھڑوا
ویلا شہر دیاں سڑکاں تے دُھند ٹھکدا اے.....
ہوا پھلاں تے تتلیاں وانگ کھیڈدی
تریل نوں چمدی چٹ دی
ٹھری رت دے سیتل ستم یاد کر کے روندی اے

جدوں پہاڑاں تے برف نہیں جمدی
کنواری جیہی چنگ ورگی رتے شوق نال ویرٹھے وچ لائے
گھاہ دی تھاں وہم اُگدا اے.....
جسماں دے کھنڈراں چ لگن مٹی کھیڈ رہے جذبے
اکھاں دیاں باریاں چوں چھالاں مار کے

بے برکتے دناں دی کتھا — 86

گکھاں دے رنگ روڈتے
وَن وینگ کردے حیاتی دامنہ چڑاندے نیں

جدوں پہاڑاں تے دُھپ ورھدی اے
کوئی ہو ردُکھ نہ وی ہووے تے
ساڈے گھراں دیاں ٹین دی چادر نال بنیاں چھتاں
چو-چو- کے صدق دے بھانڈے بھر جان دے نیں
تے سورج دی لوء نال ٹکونک بھرے فلاسک
دن دے کورے کاغذاں تے رُڑھ جان دے نیں

جدوں پہاڑاں تے برف نہیں جمدی
کالے کاواں ورگی سوچ ساڈی
لویاں لویاں نظماں جن دی اے
تے ساڈے وچوں گھگھیاں ورگے
شبد اُڈ اُڈ کے بنیرے بھر جان دے نیں
جدوں پہاڑاں تے برف نہیں جمدی

بے برکتے دناں دی کتھا — 87

ادھکڑاں دا گیت

اے پچھلے زخم نہ سیتے
نویاں دے مُونہہ کھل گئے

اے جنج نہ بُہے تے آئی
بھوگنارنڈی پاپے گیا

اساں سوں کے رات گزاری
نیندنوں سرہانے دھر کے

بے برکتے دناں دی کتھا — 88

ویری لٹ کے مہبتاں لے گئے
بیلیاں بچ کھہہ اڈدی

جدوں لڑن تے لڑ دیاں ہس کے
روندیاں دے ہتھ ڈھپدے

اسیں رہے نہ اڈاراں جوگے
غرضاًں نے پرکٹ لے

اکھاں ہنجواں دی ندی وچ رڑھیاں
کنڈھے اُتے خاب مرگئے

بے برکتے دناں دی کتھا — 89

بریکنگ نیوز

اتھے ای پیاں سن! کسے دے تھ دیاں کٹیاں اُنگلاں

اتھے ای سی تن توں وکھ

کسے گھرو داسر

کلرک داٹفن

پاڑھو دا بستنا

اوتھے پئی سی پینشن لین آئے مہا تڑدی سیکل

ماسٹر جی دی سوٹی

مزدور دی کانڈی

کسے بچی دی چپل

بے برکتے دناں دی کتھا — 90

اوہ ویکھو: اے جے وی کسے دی عینک پئی اے
پرانہ سکول دی کندھ تے اے جے وی دس رہیاں نیں
لہودیاں چھٹاں

بے برکتے دناں دی کتھا — 91

نظم دی عمر اٹھاٹھ کوسال اے
(گلجیت سنگھ جنوعی - 2)

خاباں دے ڈھڈتے پتھر نہیاں
جے رنج ہوندا.....
کدی گلہ نہ کردا
نظم دی عمر اٹھاٹھ کوسال اے

چپ بنیرے بیٹھی دی
تاڑی مار جے اڈدی
گھر گھڑی وی شور نہ پاوندا
نظم دی عمر اٹھاٹھ کوسال اے

بے برکتے دناں دی کتھا — 92

کپاہ جیہی چاندی سروچ لتھی
گوڑتے دی بھین کہائی
اجے نہ سرے سٹے
نظم دی عمر اٹھاٹھ گوسال اے

بے برکتے دناں دی کتھا — 93

نہ جھنگ چھٹیا، نہ کن پاٹے

اسیں پہلی واراودوں ملے ساں!

جدوں ساڈے ہتھاں وِچ

آساں دیاں موم بتیاں توں سوا گجھ نہیں سی

جدوں ساڈے کول

واہنوں پاسے داسونا

تے ویلے نوں چاندی بناون داہنڑ سی

اسیں پہلی واراودوں ملے ساں!

جدوں سبیاں نوں رنگ پھڑن دا چا سی

بے برکتے دناں دی کتھا — 94

جدوں نرول خرگوشاں ورگیاں گلاں

مُونہوں تلک تلک جانیاں سن

جدوں تتلیاں کچھے ٹھڈے پچے

جگنوواں نوں کمرے وچ چھڈ کے

تاڑیاں مار مار خش ہوندے سن

اسیں پہلی وار او دوں ملے ساں!

جدوں کتاباں بچ پئے موریاں دے پر

سُکے پھلاں دیاں پیتیاں نال ہتھ ملاندے سن

جدوں لگراں تے کھڑے ڈوڈے

دُھپ دیاں اکھاں وچ اکھاں پا کے

خشی دے گیت گاوندے سن

اسیں پہلی وار او دوں ملے ساں!

جدوں انگ انگ نوں ٹھنڈتوں بچان لئی

ہتھیں اُنے اُن دے سو پٹر گھر گھر ورتاندے سن

بے برکتے دناں دی کتھا — 95

جدوں ساڈے جوان جذبیاں دے لہر اندے ہتھ
آون جاون والیاں ٹریناں لئی بس سگنلز داکم دیندے سن

اسیں پہلی وار او دوں ملے ساں!

جدوں کوئی نہیں ملدا.....

اسیں پہلی وار او دوں ملے ساں!

جدوں وعدیاں دے شہر وچ

وفادا آخری دن سی

بے برکتے دناں دی کتھا — 96

ٹوٹا ٹوٹا

(سرجیت پاتری ویل)

ٹُٹ رہیا اے ہولی ہولی بہت کچھ

ٹُٹ رہی اے.....

اک نقطے توں دو جے نقطے ول ٹرن دی آس

عین عین دے فرق نوں جان والی سک

چین نوں چھوہن دی تانگھ

اک ہوون دی لالسا

ٹُٹ رہی اے.....

پینشن وصولدے بڈھیاں دی لمی قطار

بے برکتے دناں دی کتھا — 97

پر دیس گئے کماؤ پٹیاں دی گھراں نوں مُڑن دی سدھر
سرٹکیں بے سُدھ پئے نشنیاں دی ڈھانی
مانگت بالاں دی اُمید

ٹُٹ رہیا اے ہولی ہولی بہت کجھ.....
ٹُٹ رہے نیں ہولی ہولی گھر
ویرھیاں نالوں در
جمنوں پہلے ساک
ہانیاں ہتھوں ور
ٹُٹ رہے نیں گھر

ٹُٹ رہیا اے..... جنونیاں دا جنون
مہاتراں دا بھرم بھاء

ٹُٹ رہیا اے..... شاعراں دا یقین
اگانہہ دھن دا حوصلہ

بے برکتے دناں دی کتھا — 98

ٹٹ رہیا اے ہولی ہولی بہت کچھ
ٹٹ رہیا اے ہولی ہولی اچھا ہو روی.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 99

چپ

میں اکثر ویکھیا اے اوہنوں.....

ٹرین لنگھ جان پکھوں

پلیٹ فارم دے سکھنے پینچاں تے بیٹھی

گھڈے بچ تڑے کبوتر اں دے پراں وچ گنگ وٹہ بنی

سیم دے پل کول سُر وٹاں دے بوجھیاں وچ

پُرانے محلے دے بندمکاناں دیاں تختیاں اُتے

میں اکثر ویکھیا اے اوہنوں.....

آپنے کمرے دی کندھ تے ٹنگے

فریماں دے پرچھاویاں وچ

دِنے دُپہرے نہر کنڈھے

گھنڈ کڈھ کے بیٹھی ناروانگوں

بے برکتے دناں دی کتھا — 100

میں اکثر دیکھیا اے اوہنوں
قبراں سرہانے اُگے قدیمی کتنبیاں ہار
گڈی لنگھ جان مگروں اڈ رہی دھوڑ وچ
کتنا باں چ پئے سُنکے پھلاں دیاں پتیاں اُتے
سینے مڑھیاں پُر انیاں یاداں دے ورقیاں اُپر

بے برکتے دناں دی کتھا — 101

اک عام جیہی نظم دی دُعا

رہا! لوبھی، جھوٹھے تے مٹی کھانیاں توں بچائیں
جیہڑے منافقت، بے غیرتی تے کمینگی دیاں ساریاں حداں پار کر چکے نیں

رہا! بھکھے، فراڈیے تے مکار لوکاں دی مکاری توں دُور رکھیں
جیہڑے گھڑے گھڑائے تے گئے متھے اصولاں مطابق مینوں پرکھدے نیں

رہا! کسے پیر، فوجی یاں بہرو پیسے دے گھر نہ گھلیں!
متاں اوہناں دے مُڑھکے دی خشبو میریاں ساہواں وچ ترے،
تاں لوک مینوں حرامی آکھن لگ پین.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 102

رہا! لومڑاں وانگ چالاک اتے چست سیاست دانان
تے چوراں توں بچائیں.....

رہا! کسے کوچھے خیال دے کچھڑ نہ چڑھائیں
اوس ہس مکھ بندے دے متھے لائیں.....
جیہڑ امینوں میرے ناپ دے کپڑے سیوں کے پاسکے

بے برکتے دناں دی کتھا — 103

امرتا پر یتیم

میں تینوں یاد کیتاتے
میرے اندر چپ کھڑ پئی
میں رونا چاہندی ساں!
ویڑھا مینوں ویکھر ہیاسی

میں اکھاں وچ ای ہنجو گھٹ لے
متاں تیرے صافے والڑ نہ بھجے
گنڈی کھڑ کی!
میں اٹھ بو ہے ول نٹھی
سر دل تے وہم دے پیراں دے نشان سن

بے برکتے دناں دی کتھا — 104

کئی وار جی کیتا!!!
میں تیرے ول آواں
ہر وار تیرے گھر دے رستے
میتھوں کئی بھندے رہے
میں رونا چاہندی ساں!
پروٹھا مینوں دیکھ رہیا سی

بے برکتے دناں دی کتھا — 105

ادھی نظم

جدوں میرے خیال نے
تیرے دُڈھورگے پیر چُٹے
میری ادھی نظم سُن ہو کے رہ گئی

توں آپنیاں اکھاں دے ہتھاں نال
میرے چہرے توں خورے کیہ چُگ رہی سیں؟
کہ شعر دی اکھ کھل گئی

میں شعر کہن لئی نیچھ بالی
لفظاں دے دُکھ

بے برکتے دناں دی کتھا — 106

ورقیاں نوں چھاما مار کے
پنسل دے اتھر وروندے رہے

ہنجواں تیرے دکھ دی جاگ لائی
جاگ نے خیال جمیا!!!
تے خیال نے جدوں تیرے دُڈھ ورگے پیر چُھے
میری ادھی نظم سُن ہو کے رہ گئی
کسے فالج زدہ مریض وانگ

بے برکتے دناں دی کتھا — 107

بولى

تيرے نال كھچا كے فوٹو
میں لگدے شريك كر لے

بے بركتے دناں دى كتھا — 108

تھال

رَبِّ دے تھال وچ
گجھ وی دو- تے تقسیم ہون والا نہیں

اک سورج، اک چن
ست زیناں، ست اسمان
گجھ وی دو- تے پورا پورا تقسیم ہون والا نہیں.....
اک اکھ، اک نظر
اک ہتھ، اک چت
گجھ وی دو- تے.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 109

میرے ساہویں پئے ٹیبل تے
فی الحال اکو چاہا داکپ اے
جدوں کہ میری پاکٹ وچ وی
اکواک ڈائمنڈ دے نگ والی رنگ
اوہ وی اوس خاص اکواک لئی
جیہڑا خبرے کدوں آکے
ٹیبل دے اُس پار پئی کرسی اُتے
لت تے لت چڑھا کے بیٹھے گا!

بے برکتے دناں دی کتھا — 110

سانتا سیڈ

رُمال تے اُکرے اکھر پٹ اُٹھے
روون لئی دواکھاں کافی نہیں
واءِ دی چغلی تے کنج یقین کر یے
ایہہ افواہ وی ہوسکدی اے
محبت سانتا سیڈ توں کتے ودھز ہر پلی اے
اکھ دا کن نال سوکن دارشتہ اے
گل چُپ رہ کے وی کہتی جاسکدی سی
چُپ ٹُٹی تے
بارھاں ورھیاں دی رفاقت
اک چپڑے توڑی

بے برکتے دناں دی کتھا — 111

ٹڑ

پانی دی ”ٹڑ“ توں جان چھڈان لئی
کدوں تائیں دریا
سمندرول نسدے رہن گے؟

ویلا ”ٹوؤں ٹوؤں“ کرے وی تے
کوئی پتا نہیں جاگنا

واء چتے مرضی لیڑے بدل کے
روز شیشے لشکائے
دریا سمندرول ای نسن گے

بے برکتے دناں دی کتھا — 112

پانی دی ”ٹڑڑ“ توں جان نہوی چھٹی تے.....
نہراں اتے کھالیاں دی پھو ہڑی بیٹھے چھڑاں
سیم نالیاں دے حق وچ
ووٹاں پاوندیاں ای رہناں!
تے سارے پنڈ دے سائیں لوکاں
آپو اپنے چھنکنے چھنکاندیاں ای رہناں

بے برکتے دناں دی کتھا — 113

(1)

کوٹھے تے سُنکے پے سورج دیاں کرناں
جوئے بچ کون ہار گیا اے
تتے رشتیاں دی کُوسی جھولی وِچ
بھنچ رہے جذبیاں نوں موت
کچرک ٹھنڈک دا جھانسا دیندی رہوئے گی
چل تُوں ای دس !!!

تیری لگھ دی مسیت وِچ بے دھڑک ہو کے سون والے
کدوں تک تیرے ہتھ چم چم روزے کھولدے رہن گے
کدوں تک تیری عقیدت دی سردل تے
خود پسندی دے سجدے کھڑ دے رہن گے

بے برکتے دناں دی کتھا — 114

(۲)

دُھند دھوکھا جن سکدی اے

دھوکھا! دُھند نہیں.....

مٹی کھانیو: جے دھوکھے نے دُھوئیں دا دستورا پئی لیا

تے دھک دھک کر دے تہا ڈے دلاں نوں

دھوکھے تے دھوئیں دی یاری راس نہیں آونی

ایہجوں پہلاں کہ تیں دھوئیں نوں دھکے دے دے

شہروں باہر کڈھ دیو ووو

دُھند نے دھوکھا جن دینا ایں!

تے دھوکھے..... کدی وی دھرتی دے سکے نہیں ہوندے

بے برکتے دناں دی کتھا — 115

(۳)

جس دن دی نیت مترئی آکھوان لگ پئی اے
اوسے دن توں سکیاں سدھراں
دل دے پیراں پچ چھٹکی می می می جارہیاں نیں

چیتے نوں خورے سیونک چٹ گئی اے
ایہہ عشقاں پٹا! تیرے لس دا چن پھڑ دا پھڑ دا
خورے کئی وار اپنے ہتھ سڑ وا بیٹھا اے

راتیں چرکا! گھر پرتن ویلے
جد کسے سیانے مونہوں گالھاں ڈگدیاں نیں
تاں شوہدے کن فٹا فٹ نکلیاں وڈیاں ساریاں گالھاں
شنوائی دی پنڈ وچ بنھ کے تہجد دی نماز نیت لیندے نیں
جس دن دی نیت مترئی آکھوان لگ پئی اے

بے برکتے دناں دی کتھا — 116

(۴)

رات مُونہہ کالے کراکے
گھریں پرتن والیاں کرتوتاں
دِنے آرام کردیاں نہیں

ویلے نے جدرات دے پیرچھے.....
دن داتراہ نکل گیا
سارے کچھے کم
انھیرے وچ کیوں ہوندے نہیں؟

”لوڑاں ودھ جاوتے
اوورٹائم لاؤنا ای پیندا اے.....“

بے برکتے دناں دی کتھا — 117

(۵)

ڈردے پیر نہیں ہوندے

وہم دے ہتھ ہوندے نیس

لمس ذہن نوں چٹ جاوے تے

چت نوں وِس چڑھای جاندی اے

رات چھت تے منجی نہ چڑھائیں

متاں دینیں ماں نوں آکھدا پھریں:

”!!! ماں!!!“

میں چھت تے نہیں سونا

رات چھت تے مینوں

چڑیل چمڑ جاندی اے“

بے برکتے دناں دی کتھا — 118

(۶)

اتھر و ایجاد ہوون توں پہلاں

پہڑ دامہاندر اکیلیا گیا

بھکھ دے وجود توں اگدوں

منکھ نے روہا سکھیا

سُنن شکتی انسان توں دودن وڈی اے

تے آواز ایہوں کتے بعددی دریافت

بندہ زندگی دامو جداے

وقت موت دی ماں ایں.....

سورج دھرتی داساڑاے

تے دھرتی انبر دا تھک

بے برکتے دناں دی کتھا — 119

(۷)

میرے میزدی دراز وِچ
گھس میلی دُھپ دانوحہ بڑ بڑا کے سوں گیا
میں آپنا سوٹ کیس پھول پھول ہنیاں
سے دی عینک نہیں لہھی
اُداسی میریاں اکھاں چوں جگنو چوری کر کے
مُٹھ میٹ کے ہسدی رہی
میری مصروفیت بانجھ ہو کے وی
شعر جنوں باز نہ آئی
ویلے دی لوتھ تے بیٹھا منصف
میری نظم دے نقش چوری کرن وِچ رُجھار ہیا
میرے عشق توں جنون وڈا
میرے ادم نے کٹیاں پیراں نال پینڈا کچھ لیا
میری عادت نے ارکاں بھار رڑھ کے

بے برکتے دناں دی کتھا — 120

میا لٹ لیا

میری پیر دا گرنتھ تھاں تھاں توں شہید
ویلے دے لیڑے مینوں پورے نہیں آئے
ہن موت میرا ستر ڈھکے گی.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 121

(۸)

واءدے زورنال کدے پہاڑاں جچ چھیک نہیں ہوئے

اساں لوری دی تھاں وین سُنے سن

بھکھ دی تھاں جیل کئی اے

دھی ٹوری نہ پُت ویا ہے

اساں ہمیش گل ویا ہی اے

نٹھا کے گھوڑیاں جہناں

زیناں لے لئیاں تیتھوں

اوہ کوئی ہوور ہونے نیں

اسیں تے اوہ آں جیہڑے

رب توں دُشمن منگ کے لینے آں

اساں جو مُونہوں کڈھی اے

اساں اوہ گل ویا ہی اے

بے برکتے دناں دی کتھا — 122

(۹)

اج فرینکے وڈے سارے قصور میرا مونہہ چڑان آون گے
موبائل وچ Save میج اج دی شام وچ
اُداسی تے بے سوادی بھرن لئی کافی سن

میں اج تک سمندر نہیں دیکھیا!
اپراوس بارے جنیاں وی کہانیاں مینوں یاد نہیں
اوہناں وچ تیرا ذکر کتے وی نہیں.....
توں میرے دن بہیرے بیٹھی اوہ چپ ایس!
جیہڑی مشیناں دے شور وچ تھاوندی اے

میں نشے دا خداتے نہیں.....
فرکیوں میری بگھی نوں شیر کھچدے نیں
میں روزاوس دریا وچ گوتے کھاناں

بے برکتے دناں دی کتھا — 123

جیہڑا پچھو کڑ دھو دیندا اے
روٹی دے پھل میری بھکھ دے محتاج نیں
سرہوں جیہڑی میں تلی تے جمانی سی
اوہ میری نہیں.....
ایہہ گناہ وی میرے لیکھے
کہ میں کوئی گناہ نہیں کیتا

میں اٹاں توں چپ سکھی تے مٹی موہ
میں ڈڈو وانگ پینڈا کچھد ارہیا
اوہناں فائر کھول دتا.....
ساڈا اسلحا کون خریدے گا؟؟؟

دن چڑھن توں کتے پہلاں،
میرے سبھ مان مارے جا چکے سن

بے برکتے دناں دی کتھا — 124

(۱۰)

بُڈھے، بیٹے تے بُڑدل
ویلے داخلیہ نہیں وگاڑسکدے
دن کالا اتے رات چٹئی کرن لئی
کوئی نہ کوئی تہمت پلے ضرور ہونی چاہیدی اے

اے میں اپنی آواز بچھا کے
ایش ٹرے وچ نہیں سٹی
اے میں جاگدے کناں دی شنوائی
بے دھیانی وچ جھاڑی اے
اے میں تتی اگ دامنہہ پونجھ کے
آپنی اُنگل سلگائی اے.....
جس وچ تیرے احساس داچھلا
میرے غم دانمک پی رہیاسی

بے برکتے دناں دی کتھا — 125

میرے دکھ دی کھا روچ
سمیاں دے اکلا پیاں دی پیر
ورھیاں توں ولھک رہی اے
کسے کورے جیہے خاب دی کئی پھرن لئی
کسے سچ دے سر
نواں جھوٹھ مرھن لئی.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 126

جج

ٹیلیاں تے بل رہیاں موم پتیاں دوالے
گپاں دے ڈھگ پئے نیں
بیریاں دی چاندی ہوگئی
کسے دے بٹوے سچ لکھ نہیں رہیا
نگے ہونا جرم تے نہیں.....
ویلا کسے پاگل دا پتر اے
میرے پنڈ دے ”ابھی“ مست وانگ
بیٹھا اے کسے ”چندو“ دے برف والے پھٹے تے

”بسھ شیواں پوریاں نیں!!!“

..... کار نہیں دس رہی.....“

بے برکتے دناں دی کتھا — 127

”.....روٹی پوری ہوگئی.....“

”نالده كمرے چ كسے نے پھك لیاز ہر“

”بوہے آئی كسے دی جج مڑگئی.....“

بے بر كتے دناں دی كتھا — 128

کھیال

ساڈی رات دی پیلی دے وِچ
گھر جاوے جے چن
ساڈے دن دے گمیلے وِچ وی
کھرہ سکدے نیں پھل

بے برکتے دناں دی کتھا — 129

کاغذی جہاز

اسیں اے تک جو کجھ وی بنایا اے
اوس وچ کاغذ دا عمل دخل بہت رہیا اے
کاغذی پُھل
کاغذی کشتی
کاغذی جہاز
اتے پتا نہیں ہو رکیہ کیہ اوول جلول.....

اسیں اے تک نہیں بنا سکے
املتاس اسی تے شریہ نہہ دے پُھلاں جیہی مہکار
سیاں اناراں تے امباں دی خشبو وورگی کوئی سانجھ
ہمالیہ دے پر بتاں ورگا پکا ارادہ
دووو ورتک پسرے سر ہوں دے کھیتاں ورگا یقین

بے برکتے دناں دی کتھا — 130

غین

غمگین ککراں دے غمزہ ٹہناں تے
معصوم چڑیاں دے غول پٹھن توں کتے پہلاں
خلیل ایجاد ہو چکی سی

غبارے بالاں دادل بہلا سکدے نیں
بُھکھ وچہوں غش کھا کے ڈگے غریب دا نہیں

حروفِ ابجد دے غائبانا تعارف توں بہت پہلاں
غم وی اتھے ای سی تے غروروی

بے برکتے دناں دی کتھا — 131

سارے گندے مندے کم
غلط ملط لوک نہیں
غلط جیسے شریف کردے نہیں!!!

تسین کوئی غبن کرو نہ کرو.....
تھاڈی اک پل دی غفلت
نسلوں دیاں نسلوں غرق کردیوے گی

غوری، غزنوی، غوث، غیاث
ایہہ سارے غبن دے محتاج نہیں
تے غبن، عین دی ارتقائی شکل اے.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 132

سمجھوتا

اک سمجھوتا ساری عمراں
دوواں کولوں کرنہ ہویا
اودے کولوں جت نہ ہویا
میرے کولوں ہر نہ ہویا
سوہترسہ گنڈھ سرے تے
وکھ ہو کے اک دو جے کولوں
اودے کولوں جی نہ ہویا
میرے کولوں مرنہ ہویا

بے برکتے دناں دی کتھا — 133

سیانف

(امانت زہیری لئی)

مینوں اکوجیہے باغاں وچ

اکوجیہے گملیاں دے

اکوجیہے بوٹیاں تے

اکوجیہے پھل پسند نہیں

مینوں ہر طرحاں دے باغاں وچ

ہر طرحاں دے گملیاں دے

ہر طرحاں دے بوٹیاں تے

ہر طرحاں دے پھل پسند نہیں

بے برکتے دناں دی کتھا — 134

محبت نامہ

(۱)

تیرے ہتھوں دی پشت تے.....
میرے ہونٹھاں چتے وی سجدے کیتے
میں او ہناں دادیوں دارآں!

توں اپنے لمس دے زک دی سونہہ کھا کے دس
توں میرے نگھنوں سُد سنے کیوں وصول کیتا؟
کیوں تیری ہک دی مسیت وچ
میرے دن دی پوہ پھٹھی؟
میرے دکھتے ہسنوں پہلاں
سے دے کیوں دند ڈگ پئے؟؟؟

بے برکتے دناں دی کتھا — 135

(۲)

لوڑاں پٹے.....

بے یقینی دے جیہڑے دریا وچ

توں میرے خطر روڑھے نیں

اوسے دریائے اک دن تیرے سرچڑھ کے

تیرے نیناں دی ساؤنی روڑھ دینی ایں

میں اکلا!!!

بارش وچ کد تک بھجدار ہواں گا؟

میرے یقین دی چھتری جدوں تیرے تے گھلی

توں مینہہ دی اک چھٹ وی بوچ نہیں سکنی

گلی وچ بھونک رہے کتے بھونکدے رہنے.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 136

میں گزرے دناں دے سراں تے کھڑی ڈھپ نال
ہُن لکن میٹی کھیڈاں گا۔۔۔

بے برکتے دناں دی کتھا — 137

شٹاپو

جدوں دی کوکلا چھپا کی الوپ ہوگئی اے
میرے پنڈ دیاں گڑیاں شٹاپو نہیں کھیڈ دیاں
ککلی، تھال تے لگن میٹ دی بجائے
ہُن اوہ ٹیبل ٹینس، بیڈمنٹن تے کرکٹ کھیڈ دیاں نیں

ہُن اوہ ماواں دے ہتھیں بنے دیسی گھیو دے پراٹھے
امب دا اچار تے چاٹی دی لسی نہیں پیندیاں
سگوں برگر، سینڈوچ تے کوک تے گزارہ کر دیاں نیں

ہُن نہ تے اوہناں نوں

ویراں لئی کھیتاں وچ بھتہ لیجانا چنگا لگدا اے

بے برکتے دناں دی کتھا — 138

تے نہ کھال دے کنڈھے بہہ کے

پورے ٹبر دے لیڑے دھونا

اجکل اوہناں دی زیادہ دلچسپی

سٹارپلس دے ڈرامیاں تے غیر ملکی فلماں وچ اے

جدوں دی کوکلا چھپا کی الوپ ہو گئی اے

میرے پنڈ دیاں گڑیاں شٹا پونہیں کھیڈ دیاں

بے برکتے دناں دی کتھا — 139

بولیاں

چوڑا پہن وسا کھی آئی
کتاں وچ گدے وجدے

جس دن دیاں ملیاں پیڑاں
ہاسیاں توں جان پھٹ گئی

ہتھ سوچ سمجھ کے پاویں
میں جمواں دے ٹہن ورگی

اویئے ہتھ کنکاں نوں لایا
سٹیاں دے بھاگ جاگ پئے

بے برکتے دناں دی کتھا — 140

مانہی پیرجاں ویڑھے پایا

انگ انگ چھنک پیا

بے برکتے دناں دی کتھا — 141

بولی

اکھاں لاه کے جاں کھلی اُتے تَنکیاں
کھیسے وچوں نیند ڈگ پئی

بے برکتے دناں دی کتھا — 142

۲۰۱۲ء دی آخری نظم

(طارق گوہر دے ناں)

میرے پنڈ دے قبرستان وچ
اُنج تے بے شمار کتے نیں
جیہناں تے مُردیاں دی بخشیش لئی
قرآنی آیات تے صوفیاں دے شعر کنداں ہن
اپراوہناں قبریں وچ
اک قبر اچھی وی اے.....
جیہدے کتے تے مرن والے ولوں
اک بددعا درج اے:
”اوہناں لوکاں دی اولاد نوں کدی سکھ نصیب نہ ہووے

بے برکتے دناں دی کتھا — 143

جیہناں 66 ورھے پہلاں

مینوں گھروں بے گھر

تے وطنوں بے وطن کیتا،

مینوں پتا اے.....

مرن والے دی دُعا

حرف.حرف پوری ہوئی اے

اوہ مرن والا کوئی ہو نہیں

میرے پیو دا باپ سی

بے برکتے دناں دی کتھا — 144

گجھ بندے.....

گجھ بندے باندرائ وانگ
ہرونے لُج تلن وچ ماہر ہوندے نیں

گجھ بندے الاں تے چیاں وانگ
دو جیاں دا حق کھو کے کھان دے عادی ہوندے نیں

گجھ بندے خرگوشاں ہار
پلو پل دھرتی نوں کھو کھلیاں کرن داسو چدے نیں

گجھ بندے لومڑاں وانگ چالاک پُست تے پُھر تیلے ہوندے نیں
تے گجھ کھویاں وانگ سست اتے ڈھلے مٹھے.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 145

کچھ بندے کُنیاں اتے کھوتیاں ورگے وی ہوندے نیں
جیہناں داکم بس بھونکدیاں جاں ہنکدیاں رہنا کی ہوندا اے

کچھ بندے۔۔۔

بندے دے پتر ہوندے نیں!
یاراں توں سروارن والے۔۔۔ انکھی تے نڈر

بے برکتے دناں دی کتھا — 146

بے ناواں

میںوں کدے میرے اصل ناں توں نہیں بُلایا گیا

گھر وچ سبھ توں چھوٹا ہون پاروں

میںوں نَلو آکھیا گیا

سکول وچ میرا رول نمبر میرا ناں سی

جماند رو قدر نکا ہون کارن

میرے ہانی میںوں ٹلّی پیک ای کہندے رہے.....

تے ہُن اک بم دھماکے وچ سارا وجود سڑ جان مگروں

میںوں بالغاں دے مُردہ خانے وچ رکھیا گیا اے

میںوں کدے وی میرے اصل ناں توں نہیں بُلایا گیا

بے برکتے دناں دی کتھا — 147

چوتھا حصہ

نا جو

(نسرین انجم بھٹی دی ویل)

(۱)

میرے ساہویں، میری تہمت لٹاں کھلا رکے سستی پی اے
میں سورج اُدھال نٹری ساں، میری چیمھ ڈگ پی
رات متھے دامقدر بنی
تے انھیرے نے وہم جمے
چنانہہ میری پک چڈا ہو گیا

بے برکتے دناں دی کتھا — 148

میں کیہڑی چورساں! کیہڑی کھنگھو رے جمدی

میں اوہناں سنگ پئی آں!

جیہناں موئی ماں دیاں ڈنڈیاں ویج کے

ساری رات بیٹھک ویج بھکھ نچائی سی

میں ”لتا“ دے گیتاں چوں سورج بھالدی رہی

اوہناں دن متھ لے.....

تڑکے جدوں اکھ کھلی، رات بیٹھک ویج نچن والی بھکھ

میرے ساہویں سستی پئی سی.....

میں اکھاں مل کے کتاں نوں ہتھ لائے

کتاں ویج میری موئی ماں دیاں ڈنڈیاں سن

میں کیہڑی چورساں!

کیہڑی کھنگھو رے جمدی

میریاں اکھاں تے ہتھ نہ رکھیں

متاں تیرے ہتھ سڑ جاوے

جیہڑے ہتھاں چ ہتھ پھڑ کے ٹردے نیں

اوہ کچھے بھیں کے نہیں تکرے

کچھے بھیں کے تکیاں شامت آئی جاندی اے

توں جمعرات نہ اڈیک

توں میرے موڈھیاں تے ہتھ رکھڑ

اک دوئے دے سرتے ہتھ رکھ سونہہ کھاوے دا کیہ فیڈہ؟

اک دو جے دے سرتے ہتھ رکھ سونہہ اوہ چکدے نیں!!

جیہناں دے پیار وچ دم نہیں

میں تیرا مونہہ چُماں کہ ہتھ.....

توں میرا متھاچم کے مینوں سینے لا.....

کہ اسیں زندگی نوں انج ای ملے سی

(۳)

مونہہ بنان لئی ای نہیں ہوندا
ونہہ چڑان لئی وی ہوندا اے
تے گلاں کہن لئی.....

نہ ونجھلی نہ وجائیں!!!
کاں! پونے پٹھ کجی چوری دی ٹوہ وچ نہیں
کیہ کنکاں صرف لیٹیاں نوں ہی ڈھکن لئی ہوندیاں نہیں؟
پیٹھیاں نوں نہیں!

میں تینوں پکھی جھلاں کہ آوندے جاندے دی ہڈک رکھاں!!
پکھی تاں میں گھر بھل آئی آں!
جیویں اوس دن دریا نیڑے توں
آپنی ونجھلی بھل گیا سی.....

بے برکتے دناں دی کتھا — 151

بھکھے ڈھڈ بہتا نہیں لڑی دا
توں لسی پی.....
میں راہ ویہنی آں
کاں! پونے پٹھ کجی بھکھ دی ٹوہ وچ میں

(۴)

نہ نہ مینوں ہتھ نہ لاویں
متاں آپنا آپ میلا کر بہویں

توں مٹی تے جیہڑے پھل بنائے سن
میں اوہناں وچ خشبو بھرنا بھل گئی
کیہ تینوں خشبو توں بغیر پھل پسند نہیں؟
نہیں نہ!!!

بے برکتے دناں دی کتھا — 152

جدوں تینوں خشتیوں بغیر پھل پسند نہیں
میں تیرے لئی رُمال تے پھل کیوں کڈھاں؟

میں جھیتاں راہیں چن ٹھگیا
توں رات بنیر یوں لا ہی نہ.....
میں آپنا آپ کج دی کہ تینوں ویہندی

اوں ہونہہ.....
توں ایہناں حرکتاں توں کدوں باز آویں گا
چن ویکھن لئی ہوندا اے یاں چڑھان لئی.....

(۵)

وسوسے جاگدے نیں.....
واء دی جھ تے چُپ دا چھالا جھیا

بے برکتے دناں دی کتھا — 153

زخم سینا ایداسو کھاوی نہیں
بستر دے وٹ گواہ میں!!
رات رسوائی دے پھٹ سیندیاں لٹھی

تصویراں چوں لمس چگدیاں
جس چہرے تے اکھ ٹکی
اوہ میری دوست دی ضرورت سی
میں جیہنوں پیار کیتا
اوس ویلے دانگ کجیا.....
اکھاں سُن دیاں نہیں
کندھاں ویہندیاں نہیں
”واواں نوں ہتھ ورتوں دا کیہ پتا.....؟“

*نسرین انجم بھٹی

میں اتھرو پکا کے پی لے، میرے پٹو ہلے ہسنا بھل گئے

میری کول ادھی نیکی سی تے دریا میرا راہ و کچھ رہیا سی
 میں کندھاں دے آکھے لگدی یاں بُو ہے دا ڈھڈ بھردی
 میں کہینوں آواز دیندی
 اگ کسے دا گھر نہیں ویہندی
 جچتی نکلی ہووے یاں وڈی۔۔۔ سفر کمانے پیندے نیں

جس رات توں میری نیند پٹی
 میری گڈی نہیں، میری چیک مری سی
 میں گیلے کھیڈدی یاں چن کت دی
 میں سورج جمدی یاں ڈھپ
 میری لوڑ نکلی پے گئی
 تیرا انکار وڈا ہو گیا

بے برکتے دناں دی کتھا — 155

جدوں نظم کھڑے گی کاغذ تے

(نویں چھپ رہی کتاب وچوں کجھ نظماں)

(1)

بڑے دن ہو گئے مینوں

بڑے دن ہو گئے مینوں

کسے دی یاد نہیں آئی

کسے نوں خط نہیں پایا

کسے دی کال نہیں آئی

ایہہ ممکن ہو نہیں سکدا

ایہہ ممکن ہو گیا اوڑک

کتوں کوئی درد نہیں لبھا

کتوں کوئی شال نہیں آئی

بے برکتے دناں دی کتھا — 156

کدی ایدھر، کدی اودھر
ہوانگھدی اے درزاں چوں
سے پانی وی چھڑ کے نیں
اتے بوہے وی کیلے نیں
اجے بانہواں دے گھیرے چوں
مراسورج نکلتا ایں
اجے موسم وی ساوے نیں
اجے پنڈے وی نیلے نیں

(2)

مرے حصے داوی جی لینا

میں اوہنوں بھالدا کسراں
میں اوہنوں تک دا کتھے
ہوادے وانگراں اوہ تے
گیا اے شہر چوں کتھے

بے برکتے دناں دی کتھا — 157

مرے گیتاں دے کئی چہرے
اودھے بولاں نوں تر سے نیں
ایہہ کیہڑا اے جو راتاں نوں
دناں دے راز نشر کردا
مرے پیارے، مرے جانی
میں چلے کٹ کے چپاں دے
میں جارہیاں ترے شہروں
مرے حصے دا وی جی لینا

(3)

کشادہ کر لیا دل نوں

زویں تنگ پے گئی میتھے
کشادہ کر لیا دل نوں
جو پیل ڈگیا اے کھیسے چوں
میں اوہنوں ٹولدا کس لئی
وچھوڑے نوں میں اکھاں

بے برکتے دناں دی کتھا — 158

دان کرچھڑیاں
لباں نوں سی لیا اے
محبت دے نرے بولاں
توں میں وارتی جنڈری
چہیتے یارکیہ ملنا
میں بازی ہار دتی اے
جے آکھیں تے سمے دے میں
سبھے بُت توڑ دیواں گا
ترے بدلے میں درداں دی
ایہہ کھٹی روڑھ دیواں گا
ذرا جیسے چاننے لئی میں
ایہہ بانہواں کھول کے دوویں
کلاوہ بھر لیا لوء دا
میں چتھ کھا دائے ہجران نوں
بڑا چر جزلے دکھڑے
زویں تنگ پے گئی میتھے
کشادہ کر لیا دل نوں

بے برکتے دناں دی کتھا — 159

(4)

غزل

واء دے ہتھاں اُتے کیہڑا لوء دی کندھ اسار گیا
دسو گھپ ہنیرے دے وچ مینوں کون کھلار گیا

پھلاں دے وچ اُڈدی تتلی ، شبنم نوں کیہ چم بیٹھی
ایڈا سوہنا منظر سی کہ رُتاں دا دل ٹھار گیا

نکھڑن لگیاں کورے جذبے کچھے بھیں کے تکیا نہ
پہلاں اوہنے پھل نوں چمیاں، ہوکا بھر کے مار گیا

رُتاں ویڑھے کھڑ کے میری آس وی پوری ہوئی نہ
میرے چہتر سُننے ویلا اک اک کر کے ہار گیا

بے برکتے دناں دی کتھا — 160

کال کلوٹی رات سی لمی گھر کسے کیہ جانا سی
آپنا ای پرچھاواں آپنے دل وچ خوف اتار گیا

دل کاغذ دی کشتی سی یاں پل دا کوئی پتا اے
تردا تردا ڈُپیا سی جو، ڈُپدا ڈُپدا تار گیا

عمروں لمی بھکھ میری نوں ، سُکھ دا ساہ کوئی آیا نہ
کو سے اتھرو اکھ نے پیتے، سا نوں سوکا مار گیا

(5)

جدوں نظم کھڑے گی کاغذتے

جدوں نظم کھڑے گی کاغذتے
تدوں دل ویڑھے وچ کھڑنے نیں
کجھ روشن چہرے حرفاں دے
کجھ وکھرے وال خیالاں دے
کجھ گوڑھے رنگ حیاتی دے
کجھ رتے مونیہ سوالاں دے

جدوں نظم کھڑے گی کاغذتے
تدوں اکھ بنیرے لہنے نیں
کجھ اتھر و سجرے موسم دے
کجھ جھورے کالیاں راتاں دے
کجھ درد پُرانے وقتاں دے
کجھ دُھپ سنہری سالوں دی

بے برکتے دناں دی کتھا — 162

جدوں نظم کھڑے گی کاغذتے
تدوں واواں ہتھیں چڑھنے نیں
کچھ وعدے کچیاں عمراں دے
کچھ قصے عین جوانی دے
کچھ مہک تیری دلداری دی
کچھ چاء تیری مہمانی دے

جدوں نظم کھڑے گی کاغذتے
جدوں چن لتھے گا پانی وچ
کچھ بھیناں بہہ کے رونے نیں
کچھ ہنجو فیہر بھراواں دے
کچھ ہنوں کے تنیاں ساہواں دے
کچھ ہاڑے اوکھیاں راہواں دے

جدوں نظم کھڑے گی کاغذتے
جدوں راہ نکلن گے بوہے چوں
کچھ آساں پنڈے لُوہنے نیں

بے برکتے دناں دی کتھا — 163

کچھ دُھپاں رونا چھاواں نوں
کچھ ہجراں فرپگھراں اناں
کچھ لوٹاں پٹیاں ماواں نوں

جدوں نظم کھڑے گی کاغذتے
جدوں ہتھ اُگن گے کندھاں چوں
کچھ رُکھاں تھوں ڈگنے نیں
کچھ آکھنے مڑ کے چڑیاں دے
کچھ پکھواں بہہ کے پڑھنے نیں
کچھ پیڑ پر اگے پیڑاں دے

جدوں نظم کھڑے گی کاغذتے
جدوں دُھپ نچے گی گلایاں وچ
کچھ رنگاں رل کے گھڑنے نیں
کچھ مکھڑے ساویاں رتاں دے
کچھ بکھاں اُتے نچنے نیں
کچھ ڈھولے ٹپے فصلاں دے

بے برکتے دناں دی کتھا — 164

(6)

بند کمرے دی کھڑکی وچوں

(1)

یاں تے پہلوں دن نکلے گا
یاں فرنگروں چپ کھیڈے گی
چھتاں اُپر بے نیچے گا
گلیاں دے وچ دُھپ کھیڈے گی

(۲)

تاکی دے وچ بیٹھے بدل
اندروی تے آسکدے نیں
کمرے دے وچ کھلری چپ وی
بارش دے وچ نہاسکدی اے

(۳)

روزاک چن بنیرے بیٹھا
جے تیراناں

بے برکتے دناں دی کتھا — 165

روزاک سورج سُولی چڑھدا
لے کرناں دا پھاہ

بے برکتے دناں دی کتھا — 166

(7)

کافی

(زاہد حسن کہتے)

سُن ڈھولی دی ڈھمکار
جھمری جھم ٹرے

بانہواں پھل بنائیکے
جس دھرتی دے گاؤں
متریں لائی بہار
جھمری جھم ٹرے

ڈھپاں سفنے بیج
فضلاں لالی چھی
کھڑکھڑ ہسی بار
جھمری جھم ٹرے

بے برکتے دناں دی کتھا — 167

کھیتز کھیتز نسری
سونے رنگی سرہیوں
نچے کل سنسار
جھمری جھم ٹرے

بے برکتے دناں دی کتھا — 168

(8)

چورسیا

اِکا چورسیا اتھاا سُنیدا
اِکا سُنناں کشمیر
”چورسیا نمبولیا دے وے
میرے ہندی کلچے پیر“

برہ برو نہاں ملیاں
روون پے دھرنٹ
اگلا کیویں بھٹریا
پچھلا چوڑ چپٹ
باجھ ہتھیا راں گٹھیاں
سسی سونہی ہیر

بے برکتے دناں دی کتھا — 169

توڑو توڑو مصیبتاں
ڈانواں ڈول گھڑی
آساں والے رکھتوں
سک اک ہو ر جھڑی
جھلن دکھو دھیرڑے
سرو، سفیدے، چیرڑے

کھوٹی جیہی لے تکی
ٹٹا جہیا دھیان
نت پساری بھالدے
جھونکھے وچ گیان
سینے پھٹ ڈونگھیرڑے
اکھیں پرمانیر
”چورسیا نمبولیا دے وے
میرے ہندی کیلچے پیر“

بے برکتے دناں دی کتھا — 170

بے برکتے دناں دی کتھا — 171

بے برکتے دناں دی کتھا — 172

بے برکتے دناں دی کتھا — 173

بے برکتے دناں دی کتھا — 174

بے برکتے دناں دی کتھا — 175

بے برکتے دناں دی کتھا — 176

بے برکتے دناں دی کتھا — 177

بے برکتے دناں دی کتھا — 178

بے برکتے دناں دی کتھا — 179

بے برکتے دناں دی کتھا — 180

بے برکتے دناں دی کتھا — 181

بے برکتے دناں دی کتھا — 182

بے برکتے دناں دی کتھا — 183

بے برکتے دناں دی کتھا — 184

بے برکتے دناں دی کتھا — 185

بے برکتے دناں دی کتھا — 186